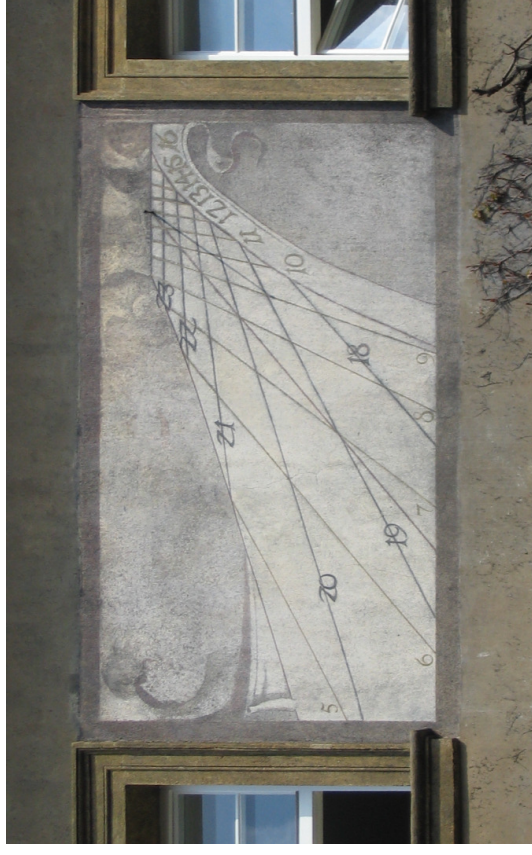

POVĚTRONĚ

Královéhradecký astronomický časopis

číslo 2/2006
ročník 14

SLOVO ÚVODEM. Značnou část květnového čísla věnujeme „detektivní“ rekonstrukci slunečních hodin na západní stěně Révového nádvoří v pražském Klementinu. Po mnoha desetiletích, kdy byly hodiny skryty, máme možnost opět spatřit původní práci jezuitského astronoma a malíře z přelomu 17. a 18. století.

V pravdě dlouhá přestávka dělí druhý a třetí díl astronomického kurzu; tentokrát pojednáváme o vzniku planet z planetesimál. Konstruujeme jednoduchý model růstu planetesimál a probíráme i nejnovější scénář vývoje planetesimálního disku.

Pepa Kujal ve svých dvou článkách reflektuje březnové zatmění, které pozoroval z Turecka, a dubnovou rozpadající se vlasatici 73P, kterou fotografoval z domečku pomocí JST.

Nakonec jsme zařadili pravidelné rubriky *Děni na obloze* a *Ze starých tisků*.

Miroslav Brož

Obr. 1 — Révové nádvoří Klementina s osmero slunečními hodinami.

Povětroň 2/2006; Hradec Králové, 2006.
Vydala: **Astronomická společnost v Hradci Králové** (6. 5. 2006 na 182. setkání ASHK) ve spolupráci s **Hvězdárnou a planetáriem v Hradci Králové** vydání 1., 32 stran, náklad 100 ks; dvouměsíčník, MK ČR E 13366, ISSN 1213-659X
Redakce: Miroslav Brož, Martin Cholasta, Josef Kujal, Richard Lacko,
Martin Lehký a Miroslav Ouhrabka

Předplatné tištěné verze: vyřizuje redakce, cena 35,- Kč za číslo (včetně poštovného)
Adresa: ASHK, Národních mučedníků 256, Hradec Králové 8, 500 08; IČO: 64810828
e-mail: (ashk@ashk.cz), web: (http://www.astrohk.cz/ashk/)

Ze starých tisků V.

Martin Lehký

[.] Učení o Mnohosti Světů nás přivádí ku branám náboženské víry, zbudované na pravdivé soustavě světové; posláni této knihy není, aby vešla do zápasistě a rokovala o prvcích této víry; zastavíme se tedy zde, spokojeni, že jsme dospěli k říši náboženské a otevřeli její brány.

Astronomie má v ruce klíče této říše; ona položila základy filosofie budoucnosti; vyznáváme to s nadsněním a děkujeme Vědě všehomíra, že nás přivedla až sem. Avšak není to úkolem této Vědy, aby stavěla města metafyziky; přišli filosofové, aby se uvázali v tento úkol a po nich přijdou jiní, aby pokračovali v díle a zapudili poslední tmy, pokrývající krajiny theologie a psychologie.

Avšak musíme vyznati, jak je to sladké, viděti vesmír tak, jak jej vidíme nyní, v jeho skutečné krásě, v jeho velikosti, v jeho účelu a určení. Mraky, které ho zakrývaly, se rozpptýlily, oči naše byly zbaveny překážek, a my nyní pozorujeme v přirozeném jeho jase vznešené dílo stvoření. Toto vědecké odhalení má na sobě znaky pravdy; ono splnilo vrozené tužby naše, uspokojilo náklonnosti našeho srdce. To je výsada, která může náležeti pouze pravdě samotné. Když jsme získali jedenkráté tuto ideu o stvoření, nic nám ji více nevezme; my cítíme, že se ona dotýká nejvyšších osudů našich, našich zájmů nejdražších a všech výkonů naší duše a bytosti; my cítíme v ní svatý zákon, který nás ovládá všechny, nikoli těžkou vládou, které bychom se rádi zbavili, nýbrž vládou dobrodijnou, naší svobodu zajišťující; nová to výsada, která se měla přidružit ještě ku pravdě samotné. Tímto zákonem jsou nezvratně přivlastky Božství zachráněny zároveň se zájmy bytostí stvořených, a Svět, dílo boží, září v té své dvojí podobě celou velikostí svou. [.]

[1] FLAMMARION, Camille *O mnohosti světů obydlených*. Přeložil V. Rovinský. Praha: Nakladatel Miroslav Láth, 1924. 364 s. [Citováno ze stran 233-234].

Obr. 20 — Zatmění Slunce 29. 3. 2006 fotografované dalekohledem Sky-Watcher ED 80 (80/600, f/7,5) s Canonem Eos 350D. Jde o kombinaci čtyřech snímků s expozičními dobami 0,3 s, 1/6 s, 1/13 s a 1/25 s. Struktury v koróně byly zvýrazněny pomocí funkce radiálního rozmazání, odečtení od původního snímku a opětovným překrytím vrstvy; zpracování proběhlo v programu Adobe Photoshop CS. K článku na str. 24.

Obr. 21 — Fragmenty komety 73P/Schwassmann-Wachmann 3 na snímku dalekohledem Sky-Watcher ED 80 s fotoparátem Canon Eos 350D; zorné pole výřezu je přibližně 1°. Vlevo je fragment C (fotografovaný 25. 4. od 22 h 8 min do 22 h 10 min), vpravo B (22 h 36 min až 22 h 40 min); označeny jsou jasné hvězdy γ CrB a θ CrB. Foto Josef Kujal. K článku na str. 27.